

Lwowska Naukowa Biblioteka im. W. Stefanyka NAN Ukrainy. Oddział Rękopisów.

Zespół (fond) 4.

Zbiór rękopisów Biblioteki Baworowskich

Dział (opys) 1

1416. Wolański Franciszek, O sparaliżowaniu koni (XIX w.).

STRONY NIEZAPISANE NIE ZOSTAŁY ZDIGITALIZOWANE

Львівська наукова
бібліотека
ім. В. Стефаника
АН УРСР

ВІДДІЛ РУКОПИСІВ

Баб. 1416

ПАПКА ДЛЯ БУМАГ

O Sparalizowaniu koni przez Franciszka Wolarzkiego

Nim opiszę, w jakim rodzaju sparalizowania, y ja
 tych środków udato mi się z pomysłem skąd
 ktem uszgi, pierwiej opisanie tego ztego, y zwięzła stród
 ki leczenia skredki przedsięwzięciem. Ato ztego powodu,
 iż nieoparzone mi się wyta w ajczystym je zyku alusconej
 szego, Gustawowego, tej choroby opisania
 w uptynionych ostatnich tatak, w wielu oniejszych proja
 wiało się sparalizowanie koni, więcej klary y agierzy,
 mniej watachy napastujące.

Tej choroby są różne przyczyny, y rodzaje czyli klasy
 podług tych rozności, doznanych, przeciwnych sobie
 sposobów leczenia wymagające, y tak, że w jednym ra
 zie pomocnym, to w drugim, przeciwnym, dla konia za
 bajnym być może.

Ogólne znaki dozwalają tylko nazwisko tej choroby ozna
 czyć, a szczególne wskazują, do której klasy należy, czyli
 ta jest z przytłumienia sił, lub z sił niedostatku, (ab op
 professione uoljam, aut a defectu virium) y dopiero te znaki
 wtasciwy sposób leczenia wskazują.

Znaki. Ostabione życie y suchy wtadra ciata, lub ta
 wtadra zupełnie utracona, a życie choć przytłumione pom
 toje, albo obydwu abignę się przypadki, niema życia
 nieona wtadry, w wyższym stopniu, puls jest słabszym
 życie sparalizowana trau ciepła, stygnie, do tej wala
 naptw y doptyw krwi y sakał przeszkodzony, chłodnie,
 wptyw nerwów na organiczne życie y na reprodukcję us
 taje, a schizis, obumartosi, sklerozenie, sucha gran
 grena, lub mumifikacja następuje.

Kiedy życie tak wewnętrzne, jak zewnętrzne sparalino

wciąż, bądź może, ta podług stopnia choroby jest mniej,
więcej, lub zupełnie nieczynna, abumorta, a jeżeli powas-
ckawna, to się ciągnie jak mostwa za resztę ciała, tak
iż za pierwszym szceterm aka sparalizowanie łatwo
poznać się daje. Od różnych części, sparalizowaniu
rozne nadano nazwiska, y tuż, skutek apopleksij
jedną stronę dątkniżtą, hejwa (Hemiplegia) orga-
now amystowych (Anurosis, lophosis) y te jest
nieuleczone, n.p. sparalizowanie nerwu aka czylizmy
sta widzenia i.t.p. Kanata kieszowego (Dysphagia)
(Tyrpersia) Organow piersi (Asthma) czasem tylko przed-
nia strona lub przeciwnie części tylna, inna, raz na
krzyż z jednej strony części przednia, a z drugiej tylna
sa, raz te. pracz tego, sa czestkowe sparalizowania gdy
muskuł jednej części jest dątkniży jakoto, powieki albo
kiszki, odchodowej sięgającej, następak kardy z organow
wewnętrznych ułedz może temu ztemu, y podług warości
ogranu, smierci w pierwszej chwili nastąpić może.

czasem nagle, a niekiedy zwolna sparalizowanie wynika,
czestokraci kary się do krotoru y z tym na przemiany obja-
wiają się.

Seczenie zawsze jest trudnym, a trudniejszym, lub niepodob-
nym przez zadawnienie, razicie organow amystowych,
zupniszenia sit, od mechanicznego naruszenia lub naruszenia,
ktore usunięciem bądź niemożną, trudniejszym gdy razem
wtad za ciała lub części y części ustoty, łatwiejszym gdy
z tych jedno pozostaje, albo gdy ból, lub karcz, w części
pozostaje, w jest jeszcze znakom, pozostatego życia,
łatwiejszym przez truenie się innej choroby na nerwy
(metastasis) bo czestokraci przyczyna o tym samym
sparalizowanie usunięciem bądź może.

Przyrządy sa, to w działaniu moze nerwom odejmują,

K. - Dr. Spittal

K.K. 360/30 25. 1. -

też te nierazsze w dotkniętych częściach, ale często w głównym władze nerwów, to jest w mózgu lub rdzeniu zaliczają się, z kąd nerwy wychodzą, w co wszedłszy tych rozgałęziach do najodleglejszych części (extremitet.) dochodzą, są w tych odległych odnoga, głównego władcy, dla tego cierpienie mózgu lub rdzenia, w tegoż najodleglejszej, czyli najstabszej odnodze, pierwszej statowej, trawie drutalności, obumiera za czymaj, podobny wpływ mają, liżne nerwy brzuchowe (Ganglion: system:) na pschera y odległe części, trafia się jednak y odwrotne sparalizowanie, ad cwałatowo się nerwów rozgałęzi, y ku władcy postępuje.

Te przywrny sparalizowania są, następujące. Wskutek Apoplezji (Hemiplegia) w ciępienia mózgu y rdzenia, tych uskłodzenia, lub znajdujące się, wywarona woda, w wywarze, zenie mózgu, albo między łonami tegoż, y rdzenia, wskłodzenie Czerwki, kłocz, Asthria, Rheumatyzm, skłoki b. lisko spadłego pióra nu, zbytki elektroczności, galwanizmu, przytłumione wypruty skłory, przez rozszerzenie się na niewyodróżnione organy, mechaniczne nawiśki, narastanie na kościach, stwardniałości, wrzody, staba. budowa, wypryszczenie, nadużycie y wywropanie sit przez co te drutalności adnawigają, zarybienie porażczaniem lub zawianie nierystosei gastrycznej, drasnienia wewnętrzne, bole, choroby nerwowe, puchliny trawienie kłoci (caries) wielka choroba (epilepsia) trawiony roślinne y mineralne. e e.

Niedostateczne a nawet zupełne niewładanie, niemożność, w wielu wypadkach za niedostatek sit uważać niemożność, jako niestety! przeciwnie dzieje się zwykle, bo przy zupełnej sile, mogą być przytłumione powody, przez które sita nerwów w jednej części przytłumione, y wpływ tej do drugich, jest zotamowany, dla tego, czyli, w celu uniknięcia zgubnych błędów w leczeniu, to prawie do zasługuje na naukowienie, że są dwie klasy sparalizowania, pierwsza częściowej uogólniająca się, z sit przytłumienia, druga z sit niedostateku.

O sparalizowaniu z przytęśnionej sily: y o powrocie przywrócić
na kłofy.

1. a Krewi sakaw petności (Phlethora) krew na pewną część uderzenie, do tej stopieony napływu (Congestio) niewiść, kwiśty, sparalizowanie kwiśte (Paralysis sanguinea).
- b. Pocięcie pierśmiętku jakiej choroby na nerwy (Metastasis) lub na inne organy. wewnętrzne, przez Arthritis Rheumatyem przytęśnione wyrosty skóry i. t. p. drżalności tamujące, nerwy wiążące.
- c. Draznienia w nstronosciach (in Abdamine) mogące przez sym patyczne nerwy, wspotwuzanie innym, oddalonym częściom udzie lae, y wskutek przedparzenia, w tych drugich, wywołują kwiśt, czymosi nerwów ^{tamował} lub zupełne związai, podobne do mecha nizmego związania utadze y czynie przytęśniającego
- d. Mechaniczne naciski, podwiązanie, przyciśnienie narosie na kwiś, stwardnienia, wrzody, puchlina, wysuszenie na mózg, nerwy, i. t. p. (exsudatio) te wywołują kwiśte, wiążę, drżal nie nerwów, sa, powodem sparalizowania, na przesłanian z kwiśzami obiauwającego się.

2 O sparalizowaniu z niedostatku sily.

Powstaje z przywrócić sily nerwów ogolnie, lub w jednej części wy niszczających, nagle wskutek Apoplexij, pocięcia, a powolniej przez zbytne sit natężanie, wyroszenie przez nadury cia nadrazowe, czyli piciowe, wskutek chorab, gorączki nerwo wej chorab wyniszczających, przez, brak suchu, czwienienia części ciała, y od trwizim, o sparalizowaniu z przywrócić tych ostatek nich będzie więcej dodatkowym przedmiotem,

do 170 a Leczenie sparalizowania z przytęśnionej sily

Jeżeli jest petność lub uderzenie krwi, albo zapalenie czysto gro uodu choroby, stłuczenia, lub skaleczenia, to krew puszuć, stłuro czone lub skaleczone miejsce zimną, wodą, lub lodem prostyć okaluzności gorzeć chwić, lub czas dłuższy okładać, koniec w stajni suchej czystej w odpowiedniej temperaturze powietrza umieszc

dae dobre postanie a wewnetrz lekownosc Antodze, ce / Antyflo
gistica / zadawa jak to.

Wzrostu Sali Glaubera unij VI albo Anani dyptocati tyler
Emetyku / Tartusi Emetici / pot drachmy
Maki przemnej y widy tylko tyle
by siz zrostal Konfek / Elekarjani.
zamieszawany na 3 części nadzielic
y koniomu 3 razy w dniu po 1nej części
zadawac. -

Jeżeli w zatętku lub kiszkach draznienia obciążone są to Eme-
tyk opuszczać należy

b Jeżeli niestępnosc innej choroby, rzucić się na nerwy, ogunaff,
w tym wypadku ciągnąc masie, linimenta, ta wskazane jako to
Wzrostu Olejku Terpentynny
Lecurawego po unij 2.

Proszku musk Hyszpańskich drachmę 1. (Sub: Cantharid)
wszystko razem zamieszawany części dotknięte, trzy razy na
dniem smarować dostatecznie rozcierać.

Podobny skutek można dodać do powyższej mieszanki
Spirytyusu Salamoniakowego (spirit Sal ammon: cwest).
pot unij

albo Wzrostu Olejku Terpentynowego
Lecurawego / Kandygo po unij 1.

Proszku musk Hyszpańskich
Mercurjuszu sublimowanego rzypliwego (maxur: subl: corros)
Kandygo po pięć drachm
razem wszystko zmieszać y smarować jak wyżej

Jeżeli wewnętrzna część ciała ma być smarowana, to do
powyższej najpierwszej masie Gummy Zielu Bajaru
1 Gum: Euphorlij / dodać y jak wyżej smarować.

Podobny skutek rabiz wiryktorje, a wielu wypadkach, oso-
bliwie gdy Arthrosis lub Rheumatyzm jest przyczyną, z po-
wierzchnich najsukuteczniejsza bywa zewnętrzna, ta ma być ora części
dotkniętej zalegnąć, lub tej blisko, a jeżeli te choroby lub

wypłaty skóry, z innej części ciała na teraz napadnięta
porwały, to tej części która, przedtem zajmowały dla przywo-
tanu na powrót tych pierściotków choroby następująca,
muscia, ciągnąca z sary w dzień aż do spryszczenia,
rozciągają by masę pod siersią przetrwa smarować.

Uwaga Emetyka pat unij

Surowe nieprawego niesalsorego um II
albo razem na masę

Wewnętrzne leki do stopnia drannienia, kurczu y do pewo-
dowej choroby zastosować. n.p. po zmieszeniu zapalenia
w Reumatyzmie; spiritus mundissima, ^{lub} kamfora y opium
w Arthrosis Tartarus Emeticus y ekstrakt Aconitum fextr.
Aconiti nappeli a powiększownie abrywowie wada
aromatyzowana z rozpuszczonym w tej, kamieniem kalcysty-
nym [Lapis calcystus] w podobnych uciążliwych wypłatach
skóry, siarżany kwiat [Flor: sulphuris] Dr. we wnętr-
nialis wotraba siarżana [Hepar sulphuris] Dr. we wnętr-
nego wzięcia, gdy kusa pnieżawa jest dotknięta, po obach stro-
nach tej kuse albo na udach awstoki zaciągając.
Terli byto zapalenie y chaj te zmiesione, jednak, gdy jest oba-
wa by wysączenie [exsudatio] na mory, nerwy, lub inno-
organy nienustąpiło, w tym wypadku dla zapobieżenia
wyweją się środki narzonka do usysania napowrót po-
budzujące [Resorbentia] n.p.

urząd Praska kwiatów Pacharnika [Flor: Arnica] /
pat unij

menturowosaw stadkiego pat drachmy / calomel
masę y wady ile trza by był konfekt
Takiż dasz 2 w tych jednej raze w
drugę, więcej koniowi zadać.

albo Calomel y opium unijemaj wypradek w którym
mory jest uciążliwym, a przeciwnie w kurczach uciążliwym
pęcherza po zmieszeniu zapalenia jest skutecznym

W rzęziu kinyrau po zmieszeniu zapalenia, przez skutak o 1/10
nych wyzej wzmiankow byta, wronie ako wewnatrz zadaw
wai,

Wniese Ekstraktu wroniego aka /Ext. nuc vomice/
rozoblony kumfory kandygo po drzewie /Cannone subacta/.

Jedyn Jaturowych utworzonych uni jedna
Maki y wady tyle by byt konfekt.

Takich dob 2 jedna, rana u druzi, wiecier zadaw

Tu sie robi uwaga, iz wronie ako kwi sie charakto naj
skuteczniejszym w spazalizowaniu kroyza y nag, iednak
w stanie drastimosci zadane, lub w nieco wiekszej illosci,
prowaduje przypadkowi niebezpieczne, a w andziej il
losci jak jest dla zwierzat starych zabojera, trauzna, do
statecznie wiadomo, azatym jest razem srodkiem raunie
skutecznym, jak podejrzany, preto w tym spazalizowa
niu koni w mniejsu wroniego aka uzywatem yto tytko
do pusypywania na mijsce przez wiazkatorie wronione,
/tak zwane /Ketas morphyj w eodermatycznym sposobie
a w na koncu tego wstykutu opisze.

c Drganienia wewnetrzne przez rozwalajace wyproznia
jace srodki, jikoto przez Strucum duplicatum, Aloes
lit.p. wyprawadzu.

d Mechaniczne nacioki, mechaniczne, lub przez operacje
oddali, zettwardzenia przez rozalujace srodki usunac,
w pachlinach ^{wstaniuzich} tej choroby y stopioniu srodkaw urzy w wyso
czeniach takre padty okaliczaniem. zadawani Colomel y Arnika,
jak wyzej, lub inne odpowiednie stamami choroby Resorbentia
a powiortchawnie skure drarniace siegnace skure czer
widniace /Rubefacientia/ srodki przedidbrai. Kweste
symptomatyczne pmer leccenia tej choroby ktorej sa sympto
mem leccie, wawnatrz zas jikto stan jest jezere zapalaja
cy, pmer ktadne pnieci kurcowe srodki /Antispasmo
dica/ jikoto Ekstrakt lalku /Estr. Thyasiami/. i.t.d. a gdy
niema zapalenia przez gorciejsze /Calida/. a powiortchaw
nie pmer urzye roznych linimentow opij kumfory lub.

przez stępienie Moryskij w endematycznym sposobie użyte, to zte usuwają.

Gdy po użyciu powyższych, spazalizowanie pozostaje, to w owym czasie metoda nerwy ożywiająca w całej swej rozległości przedsięwzięta, będzie pożywna.

Za ogólnie prawdziwą sturczy może stopniowe pomniejszanie y zmniejszenie: to w dawaaniu pewnej ilości leku, na wiek tych, na czas krótki opuszczanie, a to by dać czas przyzwyczajenia do zabrania mały pobudzającej, również jest warma, zmiana lekarstw, jak ciepłowości leżącego, to zte długiego czasu do pokonania wymaga.

Co do 2. O Szezeniu paralizowania z niedostatką sily

Trzeba sobie wyobrazić nerwy ożywiająca, a przynajmniej życia pośrednie środki do galvanizmu podobne, które nie tylko przez fizyczne dotknięcie, ustraszanie, ale przez wplywienie w nerwy ożywiającego pierwiastku, y w tych przyzwyczajeniu, pomniejszają, podnoszą, silę, całkiem czuły pierwiastki, zwierzęcego życia; Elektryzmus y Magnetyzm w oświadczeniu podobnych w dziełach. Tych pierwiastków do przyrządzonych podobieństwo prawie to samo, dostatecznie udowadnia porównanie Magnetyzmu zwierzęcego z mineralnym, y elektryzmu nerwi (Electricité positive) tak ożywiający wplyw nie tylko na rozszerzenie, ale ogół jestestwu organicznych wywierającej.

Orzucenie, ożywienie astaticznego, w part martwego go życia może się skutecznym, raz przez miejscowe drzewienie nieczynnej części, y w tej wywołania czynności nerwów, przez pobudzenie wstępującego, krążenia krwi y pomnożenie sily nerwów osiągniętych być może; Draznienie może być miejscowe, y od innych

y ad innych części udzielonym (per consensusom) astatnie często skuteczniejszemi bywa, przyczyni nie od zatykania y kamatu kieszowego, przez wpływ nerwów tam rozgalezionych, (Ganglien system) drugi raz, przez wpływ mózgu jako głównego źródła ^{na} nerwów, y podobniez ożywionego krwi obiegem od serca, czyli od dwóch głównych źródeł zwierzęcego życia.

Środki pobudzające, ozywające

Kąpiele miejscowe lub omijanie ciepłą aromatyczną wodą w której przez minut 15 były zapawzone mięta kwiaty rumianku, Crebryk (Serpilla) Bilica mares zeinika do gorca takowego plynu dodać kwartę. alkowitej w której kamfory (drachm 2) rozpuszczone nale ży, lub przez chwile z rumiankiem polewać części, wodą zimną, albo silnie spryskiwać, wadyspad, kąpiel kroplista małą, lub z użyciem, gwaiz Kopiali kroplistej (Serpilla) preparowane, tyłka przez parę minut, po czym części aż do suchniać stonąć, lub nie zbyt ostro, sarsotke, rozcierać, albo - Spiritu Kumpo rowego - mrowzanego - Serpilla - Aromatyczn nego - Sinktury much Hiszpańskich czyli majjki kardego po użyciu ^{spokój} 1 mieszkać. Alu do natężenia ostrości y zakorkowane utrzymywać by się nieulotniła, ta mieszczanina, w dzień części 3 razy smarować jak wyżej, ostro nacierania wyżej porę pisane a w niedostatku tych ~~części~~ ^{części} gładkiście czwone no miarę do smarowania użyć, by do

moga, a dodanie do tych stasawoj i musu musk
Hyosyanickich, znacznie dzialalnosci podwysza.

Zauwazajacy przy tym, jest metostasis / skw
terore bywaja, przez wypadku wielkiego ustabilie
nia, ktore staja napieciem powiekszenia, alejch

komforowy na miejscu ekstremi musuami i ziano
ne naierza, zrazowy drzennia, albo Acetatis morphii, po
granie i symptomatycznym zrazem z cukrem lub kwas
mulem posypywai, albo ekstraktem wroniego aka
jili kopye sa naprostowane, maziore, dostanie
posypywania lub naierzanie maziu, od 1go do 3ch

gran stopniowe byz powiekszone, lecz zawsze
zastromasie, bo wten sposob wzgled, maziorej y gme
drzej, od branych wewnatrz dzialaja, po kazdej
kupieli kon ma byz dobra nakrosty, miew cyste,
ciępe, stajnie, porzowny tatowy do brawienia po
karm, w tym celu maku a woda, letnia, rozbite,
tat. by wielkyst plyn gęsty, wryte, byz mowe.

skuteczne sa

parne kupiele czaji subta wanna aromatyz
na na czaji chora, Elektryzowanie czajiob
uon artej, - Galwanizm niebezpieczny dla organow

zmyslowych, bo na te wptywajac desorganizowal
more zbyz delikatne nerwy, przypalenie czaji rozn

Wewnatrz, tzn. srodki pobudzajace miew kurzoane
wrym zelanem jest srodkiem mocno pobudzajacym, mowol, jak mowa

ypogwiezajace wryte byz onaja, a wypadku nie
wielkiego ustabilienia gdy tego potrzeba wskazuje,

morna sale przeciwszczajace dodawac, jako to po
Synoplexij, mowol, mowol

Pro Aram duplicat uou III
Pulu, Slos stonice
Bar Janiposi contus. aa unij

z sly s g. farin et ay eteitur.
z sly samoszczajacy na 3 czaji pod rielid y 3 mazy
na 3 czaji pol czaji konesuoid topalky, na 3 czaji konesuoid

Autorel z Arniką w obawie wysyczenia, lecz nie
w wielkim ostabieniu zadawanym by z more.

albo w tym samym wypadku z kurucami protagronym

Rp Flor: Lincoi drachmam semis

Pulv 11 Arnice dr sed.

m. f. s. q. f. et ag. electuar:

m. Dent tal das No 2

sig: rano y wieczor po 1 dozie

Konieczni zadaw.

albo w obawie wysyczenia. lub w gucklinie zerk puls
niezbyt ostabiony

Rp Pulv Flor Arnice una semis albo Klejca ~~dos 1/3~~ ~~dos 1/3~~

Pulv Tub: Digitalis purpurea scrup duos

Tartur Emet dr semis

Bac Juniperi contus: una unam

m. f. s. q. f. et. aqua electuar:

Dent tal das No 2 sig rano

y wieczor po 1 dozie zadaw.

Wsparalizowaniu Koryzbow lub nazy wronie albo
w krazkowosci przestajacych

niezbyt ostabionych w wypadku w miejscu et miki mianow. doza 11 Torobit dr 1/3

Rp Ext: Nuc. vomica scrup duos

Comphes subactes drachmam unam

Bac: Juniperi contus: unciam unam.

m. f. s. q. fi. et ag. elect.

misse Dent tal das No 2

sig na dwa zadania w dniu jednym.

albo w ostabieniu z wronych przestajacych sparalizowania

Rp Pulv Flor: Arnice

" Rad valerian una una semis

Comphes subactes drachmam unam

Spiritu C C, Gut viginti

m. f. s. q. fi. et ag. elect.

Dent utri hem w part. tal das No 2

sig rano y wieczor po 1 dozie Konieczni zadawani.

Zdarza się że kon stopniowo traci władzę w nogach, chad
tego chwilejacy, kon tylna częścią, mniej wladą, później nie tył
nych nogach utrzymać się ani potoczywszy prawstwą ciężką,
y chad się na przednich nogach podnosi, tylna sa, nie
czepnie, na klonych jak pies tyłem siada, w mniejszym stop
niui choroby przez pomaz druzgnięty, na nogi postawiony
tył ku ziemi opuszcza wyżej stojąc przodem, później szepit
niej niemożny ulega, przyczyna tego ztego bywa zwykle w pa
uciu, po którym uderz z przysiężkiem ręką, pociągając, gdy
ręka przysiężka on oniejęce daktynie kon ucyginaniem
kryza bol atakuje

Przyrzeczny sa uderzenie upadnienie, ustrząsanie lub
również się na kosc kryzowa, postawiać innej choroby
y nie nosy przeciwstawie.
Leżenie do przyrzeczny ustosawia, postaw przywrócić pra
widet, zwłastki po dwóch stronach kryzow, ucyginie zoda
wanie ekstrak wroniełgo akaj, po uderzeniu postawienie
kwi, atkadania zimna, woda, weterynarze zalecają, mnićmam
iz w braku sily przysiężanie akret: Mosprij, na miejsc
u stronie nacięciem trawione more bydz skatersonym.
leż ucięcia ustre tra cusem prawstwą by zranienie dla
przysiężania niegaito się podobnie, powierze u mnie magy
bydz wyte strychnin (Extractum nucis vomice spirit) y
Ext: Belladonna.

Gdy Epidemia jest przyrzeczna, to zszadkami przeciw kurera
wemi, przywrócić, postawie. dat. zwane specifica
w Epidemij wyzwane, jakoto, Flor: zini, albo capsum sulphos.
Asafotida, it. p. are zachodzi Hypocista, iz cześć spara,
kiszawana magy bydz zrodem przywrócić, iz epi
lepsij, podobnie jak w ludzi cusem akora epileptica
czeryna się ad palca yku zrodem przywrócić, czyb do
mózgu, wize w tej cześci kurera magy się ograniczy
wszym zrodem nerwy zwiżac, w tym samym cześci y wladze, aza
tym, te cześci nalezy smatować przeciw kurera wemi
mieszaniem olejowu z dodaniem opij, spirit C. L. it. p. a później

spicytuousowemi, na wstętek użytych można Act: Morphię
w krystalu endermatycznym. y doświadczony był zadowany
w mulej klasie Tartarus Emet: [Ekelhor] przez drażnienie
nerwów w Sanglien system: niepodobni okuci y wladcy w ner
wach części spazalizowanej wstrząsnienia mechanicznego, światła
dla oka, dźwięk dla ucha. Pyrothum dla języka do podrażnienia
200
o spazalizowaniu z otrucia

Koniu najwzajem się wystawione na ochospaerystwo
otrucia przez trucienny roślinne

Rodne trucienny, roznieci lekami, przeim tym doświadczono
nieci [Antidotum]: czyli serne otrucia łazone były z
pocinny

W spazalizowaniu od trucia trze rarem y antidotum
wstędnym y stosowanym do rodzaju spazalizowania
leków używai, w naskotygnym, od gura we
głowego parzad uszenia, od dymu oet z wody
wewnątrz y zewnątrz, po wywie ostrych trz
wian mleko oliwa wewnątrz, kute białe swada
a po otruciu krwi upusciu

℞ Hepat sulphuris unū duas
Inf Chamomille Libiduas
M of salutaris

D iij sta raz koniu zalać

alio ℞ Hydrati oxyduli ferri unū quatuor
Fasine semin lini unū duas
M. f. s. q. freq. ay electuar molle
Ne raz zalać

Wybieru tu rone trucienny y antidoty, przedwito by to
zskres tego parzma, dla tego na tych keliu wiorach
wyraziszam opisania tego rodzaju spazalizowania
bo gdy wstętek wżpukul. otrucie jest głównym przednie
tem, przedem tego, więc do traktatu o truciennach odżyte są

O sposobie leczenia którego z pomocnym skutkiem w
dwóch wypadkach sparaliżowania wrytem.

1. Klara była smutna, mała brata pokarmu a wizerz niajaj
z porażku na tylną, lewą, nogę, nalegał zaręka y ucho dzie
częci tylna była chwizająca się; co kilka godzin brwato po czoł
z tej samej strony okalecie, niemał nazy przedniej następnie,
ogólne znaki abscyniaty stan zapalenia, a słygnęła nazy
nazy, toczenie wtych wtańcy, uroczenia, chwizanie się na tylnych
nogach, co uchwila powie, kłusaty się, sawnie jak przy stanie
na nogach w raz nirsne opuszczenie tylnaj części ciała, przy
nieisnieniu rąka, na krzyż, przez wyginanie się, ból oka,
zywato, kłus się niekłaśta a potowysny się, ledaw ze pomocą
kilku ludzi puwstał męzta, lez ze obje temu nazy, przednia
y tylna, mała zix wtańcy y ruchw miew męzta, wicz po kilka
minutach upadato, a dalej przy uwielkiej pomocy puwstał,
na nogach się utrzymał, potowysy do niestomi nogami nie
byłto wstania, y w tych stadi czucie nierozstawato, araby wicz
uwikta następnosi odlerenia, w pewnych przedziatach, czasw
na pusach sverakich, po pąd przednie nazy, y pod bruch
zatorozgi, do belkuw uwaruznych, sawieszna, kzywato.

Leczenie przesybratem usposob następujący.

Krwic kwant 2. upuszczo, duwanu lewatyuny a uwarntow
Touz sary w dniu jedynym po wrij 2. Arcani duplicanti
z męka y wada, na jzryk adawano. W dniu następnym, opo
do kurdęgo adania po 1. rypule 1. Tartari Emet. adawano
lecz ten wstawi, odmawia onsiatem, bo akarywaty się

skutku wewnątrzowego przedrażnienia; y tuż zacięciem Arkanu
 Dupliat: przez dni 3 jako stan zapalenia tego potrzebę wskazy
 wał. Zewsząd na tylną przednią nogę y na bocznej części
 uda tylnej nogi, dla tego niezainjektowano, by też, klauz powstrzymać
 nacisnąć, odłożeniem wieńców, arotym jedna zewsząd na
 pierśi obok lewej tylnej ^{nogi} a druga na tylnej części uda zewsząd
 nie to które przeciwnie y musieć, tergo tylną / wazy /
 raz w dzień smarowane były.

Po zacięciu stanu zapalenia kopyta smarowano y na
 go dostępną masą, różną jak wyżej.

Gdy po urzyciu porażonej masie wilgoci ze skóry
 wysuszał, y skóra strypkami okrywał się zewsząd
 gdy następnym stan braku rity masie porażona urzę,
 była

Op. Phosphor: gram duodecim
 Solva in al. Tercebinth:
 " Hyssupami ad unu senis
 addo spirit. sal amon. Caut. Dr. duce.

W tym stanie braku rity, ledwie niemimolony odchodzi mo
 cze w kilka minut powstający, zpowiada bliskiżę
 cherza sparalizowanie, z tej przyczyną na przemian sma
 rowano kopyta masą, phosphoryzowaną y drugą z masą
 much Hyssupanskich potażono.

Na zranioną część masiarniu kopyta wysypywano
 raz w dzień po 1 granie etert. Morphij z cukrem lub
 krachmalom na proszek utartym ilosw tego środka
 w dwa dni o gram 1 powiększono, była y tuż, w do
 gram: Żeb a do tego stopnia doszedły przez dni 8.

prawa tego powiększeni masami trawienie po
włoskuwane koryzaw tuż dla wzruszenia, weneria
sity, jak dla robienia miejsca posygnawaniu Moryki
ubrynywane.

o kurdym wysmarowaniu, najeś do gony aż do kuryta grubo
kurytami zlow obujano y tylko smutkiem abrynywane

Roz. co dzień. zrana przed samym smarowaniem za pomocą
machinki elektryczno-magnetycznej z natężeniem uwięz
kich potencji zwrócić się do kuryta padłuy bieżącej Przewod
paloni aż do kuryta prowadząc magnetyzowanie się
przez tylną lewą, o potym imednio do tyratki aż do ko
pusta, cusem jeden pal był w wierzchniej wodę napędzonym
zawieszony a jedynym tylko stabe. Klauz w powysny spadoś
dotykało, w kurdym zaś wypadku korba machunki dla ma
niejsza drucianie szybko obracana była

W tym drugim stopniu sparalizowania z porząku nastę
pujęc zalewaniu. 3 razy na dzień dawano

Op

Fol: Taxicodendron: serup semis

Dub Fol: Arnicol

Rad serpentaria wa un semis

inf. s: g. ag. foro: per 4 hora

A per 4 hora vasa clausa

Calculat. Libr: unius

Adde spirit C.C. Gut XX

D sij Nu vasa koria zalew

Po kilku dniach do powiększenia zalewania dodawa
no kurdę razę, kamphora subacta dr semis

Edy moze prawid mimowalorie u chwila dochadit to
prasku much kys spanstch gran Δ skypit al: Teretentz
z alina, lub innym abucyjnym putacujnym / vehiculant
dwa rary nadreen dawano.

Druga klasz podobnie wkray zuch sparatizowana Stey
roznic, iz oby tytko tytko nacy odjete byly podobnym
spozabem byla lezona, z ty tytko adniana, iz nacy przed
ostromi nauisania pner dnie 3 spozytusania wyzej ma
rawanem somarawane byly

Taxiodendronu jako maeno niedliwego duwai wisciej aba
wiotem sie y w uzyciu tego trza tyz z ostrozonym ad ma
tej illasi Arjue zasrymai

Pozj dalszym elektromagnetyzowaniem nabizano szpilewki
ad knyza az ku Kolanu nacy tytkiej / upopustur / y wzdez
tych magnetyzowano a lezenie trwało kilka tygodni

W powyrszy sposob klasze lezone ozorawiaty, a pierwszy
ztych do zaprzegu uznam, bez porostatowci stadi sparatizo
wacie podroze odbywa.

Sposob jakim ptynierie z lewego nozdria y gruciat pod
szereke, z tej samej strony w klaszy pierwszej z powyrszych
ulecystem.

Klasz pierwsza, z powyrszych, w kilka tygodni po uleczeniu,
w porze zimowej zareta daniai z lewego nozdria ptyna gę
Sty biatorostkowy, w wodzie nad dorem ptuwajacy, y z tej
ze samej strony gruciat nierowny postugowatej muto orubomy
pod szereke, tyz utworzony. rona rus z nozdria upytowa

juca w nocy w otworach nosowca w lipkach, mufce zasy
chasta y w nosowcu o 3 cula wyzej otworu mostka klesza
cyj siez chroscitki akarywat otwor jak by igla, gruba, drobna
ny, kolor btony wewnostor byt brzojny, glady, w otowia
ny w podajny. z nosota, klasz byta wesata, drobny mufce cyj
spety, obawiajuc sie ^{byto} zto w nosowcu, nieprzeszto do
ktozej byto wielkie podobienstwo, nastepujacych spaw
bau lezania wrytem

Klacz umiescitem u cieplej stajni tej raze na 3 dni na
twaro dawano nastepujace mieszanine

Rp. Pulvis: ant aurato drachmiam unam

Pule Antimonij crudi

Rad Leviticus sub. wa unum semis

Tulij: splend: di duos

M. f. s. q. farin: et ay Pell. № IV

D zij, every pieptek na raz po jednej konowci

zadac

Przebieg choroby klaczy wada, ktora w naczyniach
przewodzenia rozpalonego kurzenia uylezono,
zawstata / bi rlyptnie zimna bytaly skadliwa /
zawieszano na sruj. klaczy worek w ktorym klaw
dywotawiz, kwart 2 rozgotowanego cieplego. Ser
mienia, z ktorego para, klasz mufce pysek wwor
ku umieszczonej oddychata cyfika dodehem para
w pitwa przez nosowca. wiazata

Do kurdego obraku 3 razy na dzien dawano po typtek 2
maszku z lisci orzecha wtuskiego (Nux Siglandii).

Powysze pigulki przez dni 10 zadawano, po tym
 dni 3 była pauza w zadawaniu tylko pigulek, dalej
 znaw ^{przez} dni 10 pigulki były zadane y 3 dniowa pauza
 powtorzona, a przez treść dni 10 miały miejsce pigu-
 lki z tej tylko zmianą, że w miejscu Sulphuris antimonij
 awrati drj. w powyższych pigułkach umieszczonego
 dawano nat drachmy stołkiej Merkurysu y tylko
 tyle pomniejszej ilości antymonialnej z reszta pigułka
 były powyższego składu.

Środki powierzchowne

Zewnierznie dla wzbudzenia oddziaływania, najpierw
 gruczoł dwa razy co dzień pod suwkę smarowano y roz-
 wieżano olejkiem terpentynowym potęrosym y masłem
 much hiszpańskich, dopiero gdy mięsie smarowane
 wskutek zapalenia było lipki wycierano rękietą y gruczoł
 nabrzmiał, co już było masłem rozpuszczonego y naszonkach
 limfatycznych oddziaływania, przestano ostrożnych nacierać,
 y w miejscu tych następującej masie użyto

℞ Iodij gran. duodecim
 Kali hydrujodici drachmam unam
 Ung. Hydrujodicy Linnej. dr sex
 Ext. Belladonnae dr duas
 Miszury D. syj Smużat 2 razy
 na dzień smarować.

Tę masie 4 powyższych ilości użyto w ciągu
 tego czasu gruczoł anił y ptynicie z nodurami

ustate tylko z pomieszczonego jak igła, zrobionego
otworu wyszedł iś, litych pływ który na tym
otworze y brzegiem niodrzaw a najwzżej z nowy
na rano w skorupę, jak sadze czarnego kotowu sa
dychat. w tym wypadku po puwstozczeniu raz
jeszcze pierworych pływotek y naparzanien Sermie
nem gotowanym, wryto Cressatu wewnątrz y zo
wnętrze w ten sposob

Do kwaterek. Bł. adwaru ruszenia łow lub korzeni
stare 2 razy na dzien dodawano Cressatu po
Kropki 35 y tak przez dni 2. po tych 2ch dniach
przyrzyniono Cressatu Kropki 5 y po tyler kro
pli przyrzyniono az kurba zudawanych Kropki
doszła do Kropki 70 potem przez codzien zminajna
no po Kropki 5. poki linba tych do 35 niezmniejsza
iś y natym skazyto iś wewnątrznie sadawanie
równie. przez czas tak stuje spryciowanu w niedone
lewa tak sam dekret y sta same, Maścię Cressatu a
Klas wyzdrowiała y dala Kropki od zimy 84590 jed za
pełnie zdrowa.

O skuternosci Cressatu na zgnilone ran przekonaw iś do
stazanie, bo gdy na miejscu swiera oparzone, posmaruj
iś mieszaniną tej iś Cressadu orł. wody dityllowa
nej orzu 80 uba nalezy iś y miejscu oparzone ma
rawac to po takim smarowaniu nawet rzedko kiedy by

jęcherze na miejscu ugiętym pakaroty

Zastęguje się Cressat również jelek jad a more y
pulona gębla morska na nabienie doświadczon nietylko
w padziżranych ratrach ale y w nasawienie

Najprędzy sposab leczenia grudy konic y Byjota

Prokionatem się iż z rarych srodkiem pnieis temu atem
przepisanych nietylko w najwym jest merkurys z
kwawem solnym do miejscowego leczenia w ten sposab

Pop Mercur. corrosiv. subb
Acid. muriat. ana dr unam
solue in ay dest. unu otto
D. ad uita sig 4 rary na druem grudz konic lub
bydżca z krapnia

Poy tym traw by bydżca stalo w miejscu suchym cygli cygli
tym w przed z krapniem grudy traw rary wymyż
nie wyptosci uwolnia, bo imarej skutku spodiewas się
memora.

Grudz zaus bydżca, rereżgicacy się na kłoty y baki
smarowan musie, nietylko pnieis
Pop Pulv. Alumin. unu ouus
uny alb. unu quator
misa exact D. sig. Grudz. id. lub luteus
cygli atykh paułate Strupy smarowan

Po wysmarowaniu gdy strupy wysycha znowa,
to alejem lonym adwilerzki w dniu następnym
jeszcze raz masca musmarowai

O sposobie leczenia pascii czyli kulek koniczkich z zatrzymaniem
niein katu y moera, lub tytko z zatrzymaniem moera gwiaz
czonych
Opisanie powyzszych przypadosci chowisz poraczennie po
Dane wyszlo Nr 37. 1845. r. w Tygodniku Galicjskim Galicji
pnieinstawczy jedynki będy w mkonanym iz sie te
choraby najwiecej koniczynie, y z radnego rownie sku
tecznego sredka w praktyce niedoswiadczystem, bezatym
te opisaniem powtorzy mem za obowiazek, tym wie
cej gdy pomniejsze doswiadczenie mkonato moze iz
prepodana illasi lekarstw w artykule pomienionym
alijsta jerci jid pommarowai do prawego stopnia,
rabi przedy skutaki

W Roku 1840 czyli wczesie styczni posuchy ginity
konie ora pomieniona, choraby a wszelkie sredki bez
skuteczni sie charywaly, y sum wotym czasie katta
konie strawny zatrzymaniem sie nad te choroby, ktoraj
weterynarze wone nazwiska, zapalenia plus miedzi
ry, kiszek & dawali, w pierwszym uwiezaniu dostrzeg
tem iz po zniezieniu zapalenia kon nagle wstan
nerwowu przechodzi, a kurze tamowcity wszelkie
exoretie. a jerci kon niepadt a prawda tych zatrzy
manie, to znau nagle wstan agnity wpadat y gi
niet. Po zniezieniu wiez zapalenia bez powo
nie wrytem najdzielniejszych prawni kurcowych
sredkow, po czem sekrecij nastapity y kardy kon

z tej choroby, zdarzają dotąd tego rodzaju wyzwy-
 y ani jeden kon nieprodt. mi nu z chorabz, ani ow
 zatrzymanie mocz, nu te ostatnie jest skut
 skutecznym to lekarskim, z chibabz konim, lub mecha
 nieinna jaku przyczyna bytu pnaadem arekz do kielka
 a najdalej do kielkanostu miniet skutek nieznasta
 jid

Opisanie Ta choroba wrosto wydarzaja cu is naj
 wroziej napada po zuyruaniu konia przez zawresne
 nupozenie zimny, wady, czyli przez zurigbienie, albo przez
 puzenie wady, do ktorej to pniazaje sniegi spytowaja
 albo w erusie pasuchy ad zgnitej wady, tudziez po
 przetadowaniu potarmem y ad stzechlej pasury

Znaki kon smutny, nie je, nuyemi a seregolnie tylnie
 mi drepure, pnednicrai gniebie, agonem jakly smuchy
 apzdra, nu baki puzleda, z puzleda klaty mocz
 odchodza, puzniej sa uprzoste, lub tytko mocz zaparty,
 lub ad puzleda aba sa, zatarzmane. Wszy gorace, lub
 na przemian zimne, bruch nadsty, kon is tuzza, puz-
 niej z bolow ow ziemie pada tudze is z znow z bolaw
 pawa staje, stek, tu zapalenie jid wygorawata
 nastajuje pzkniez pzkorra lub zatazka albo
 gonylene - smiere

Secreum Konicowi dorostemu krwi kwart z uprus
 ie, daw twatyzu tytko z upwara staru y aliny
 albo wady yb aleji loneyo do twatyzu morna dodac ekstrakta lulla
 albo upwawaru z garsieblisic ziela lulla / Hyoscamini

albo wady

Арт. 3702-У
Цена 22 коп.
ОСТ 81-53-72
Львовское УПО УТОС

Skanowanie i opracowanie graficzne na CD-ROM :

ul. Krzemowa 1

62-002 Suchy Las

www.digital-center.pl

biuro@digital-center.pl

tel./fax (0-61) 665 82 72

tel./fax (0-61) 665 82 82

Wszelkie prawa producenta i właściciela zastrzeżone.

Kopiowanie, wypożyczenie, oraz publiczne odtwarzanie w całości lub we fragmentach zabronione.

All rights reserved. Unauthorized copying, reproduction, lending, public performance and broadcasting of the whole or fragments prohibited.